

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2005 Rhif 1227 (Cy.85)

ADDYSG, CYMRU

**Rheoliadau Cymwysterau a Chofrestru
Prifathrawon (Cymru) 2005**

Wedi'u gwneud - - - 26 Ebrill 2005

Yn dod i rym - - - 1 Medi 2005

Drwy arfer y pwerau a roddwyd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan adrannau 134, 135, 145(1) a (2) a 210(7) o Ddeddf Addysg 2002 (1), mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru drwy hyn yn gwneud y Rheoliadau canlynol:

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Cymwysterau a Chofrestru Prifathrawon (Cymru) 2005 a deuant i rym ar 1 Medi 2005.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys mewn perthynas â Chymru.

(3) Nid yw'r Rheoliadau hyn yn gymwys i berson a benodwyd, cyn i'r Rheoliadau hyn ddod i rym, yn bennaeth ar y canlynol:

(a) ysgol yng Nghymru neu Loegr a gynhelir gan awdurdod addysg lleol neu ysgol arbennig yng Nghymru neu Loegr na chynhelir mohoni gan awdurdod addysg lleol;

(b) ysgol annibynnol yng Nghymru neu Loegr; neu

(c) sefydliad addysgol tebyg y tu allan i Gymru neu Loegr.

(4) Nid yw'r Rheoliadau hyn yn gymwys i Unedau Cyfeirio Disgyblion.

Dehongli

2. Yn y Rheoliadau hyn:

ystyr "Rheoliadau 2005 (*the 2005 Regulations*)" yw Rheoliadau'r Cymunedau Ewropeaidd (Cydnabod Cymwysterau Proffesiynol) (Y System Gyffredinol Gyntaf) 2005(2);

ystyr "Cynulliad Cenedlaethol" (*National Assembly*) yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru; ac

(1) 2002 p.32.

(2) O.S. 2005/18. Mae hwn yn rhoi ei heffaith i Gyfarwydddeb y Cyngor 89/48/EEC ynghylch system gyffredinol ar gyfer cydnabod diplomâu addysg uwch a ddyfemir pan gwblheir addysg a hyfforddiant proffesiynol sy'n para am o leiaf dair blynedd.

ystyr “ysgol” (“*school*”) (oni bai bod y cyd-destun yn mynnu fel arall) yw ysgol a gynhelir gan awdurdod addysg lleol neu ysgol arbennig na chynhelir mohoni gan awdurdod addysg lleol.

Cymhwyster Prifathrawiaeth

3.—(1) Yn ddarostyngedig i reoliad 5, dim ond os yw'n meddu ar un o'r canlynol y caiff person wasanaethu fel pennaeth ysgol:—

- (a) y Cymhwyster Proffesiynol Cenedlaethol ar gyfer Prifathrawiaeth yng Nghymru;
- (b) y Cymhwyster Proffesiynol Cenedlaethol ar gyfer Prifathrawiaeth yn Lloegr⁽³⁾;
- (c) Safon Prifathrawiaeth yr Alban⁽⁴⁾;
- (ch) y Cymhwyster Proffesiynol Cenedlaethol ar gyfer Prifathrawiaeth yng Ngogledd Iwerddon ⁽⁵⁾;
- (d) cymhwyster sy'n debyg o ran ei effaith yn rhinwedd Rheoliadau 2005.

(2) Ystyr y Cymhwyster Proffesiynol Cenedlaethol ar gyfer Prifathrawiaeth yng Nghymru yw'r cymhwyster a ddyfernir gan y Cynulliad Cenedlaethol i berson os yw'r Cynulliad Cenedlaethol wedi'i fodloni bod y person wedi llwyddo i gwblhau unrhyw gwrs hyfforddiant y mae'r Cynulliad Cenedlaethol yn ei gymeradwyo o dro i dro at ddibenion dyfarnu'r cymhwyster hwnnw.

Gofyniad bod rhaid meddu ar gymhwyster

4. Dim ond os yw:

- (a) yn athro cymwysedig neu'n athrawes gymwysedig; neu
- (b) yn meddu ar gymhwyster sy'n debyg o ran effaith yn rhinwedd Rheoliadau 2005

Gofyniad bod rhaid cofrestru

5. Dim ond os yw wedi cofrestru o dan adran 3 o Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 (cofrestr a gedwir gan Gyngor Addysgu Cyffredinol Cymru) ⁽⁶⁾ y caiff person wasanaethu fel pennaeth ysgol.

Penaethiaid dros dro

6. Nid yw person sy'n cyflawni swyddogaethau pennaeth ysgol —

- (a) hyd nes y penodir pennaeth, neu
- (b) yn ystod absenoldeb pennaeth,

yn gwasanaethu fel pennaeth yr ysgol at ddibenion y Rheoliadau hyn.

---

(3) Rheoliadau Addysg (Cymwysterau Prifathrawon) (Lloegr) 2003, (O.S. 2003/3111), yw'r Rheoliadau cyfredol sy'n darparu ar gyfer hyn. Mae'r Cymhwyster Proffesiynol Cenedlaethol ar gyfer Prifathrawiaeth yn Lloegr yn cael ei ddyfarnu gan y National College for School Leadership Limited.

(4) Ar hyn o bryd, mae Safon Prifathrawiaeth yr Alban yn cael ei hennill drwy ymgymryd â Chymhwyster yr Alban ar gyfer Prifathrawiaeth.

(5) Mae'r Cymhwyster Proffesiynol Cenedlaethol ar gyfer Prifathrawiaeth yng Ngogledd Iwerddon yn cael ei ddyfarnu gan yr Uned Hyfforddi Rhanbarthol yng Ngogledd Iwerddon.

(6) 1998 p.30.

Llofnodwyd ar ran Cynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 66(1) o Ddeddf Llywodraeth
Cymru 1998(7).

26 Ebrill 2005

D. Elis-Thomas
Llywydd y Cynulliad Cenedlaethol

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

EXPLANATORY NOTE

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn, sy'n gymwys mewn perthynas â Chymru, yn gwneud darpariaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol bod penaethiaid tro cyntaf ysgolion a gynhelir gan awdurdod addysg lleol ac ysgolion arbennig na chynhelir mohonynt gan awdurdod addysg lleol, ac a benodir yn bennaethiaid ar neu ar ôl 1 Medi 2005:

- (i) yn meddu ar y Cymhwyster Proffesiynol Cenedlaethol ar gyfer Prifathrawiaeth yng Nghymru, neu'r cymhwyster sy'n cyfateb iddo yn Lloegr, yr Alban neu Ogledd Iwerddon;
- (ii) yn athrawon cymwysedig; a
- (iii) wedi'u cofrestru yn athrawon.

Bydd yn ofynnol bod gweithwyr mudol o Aelod-wladwriaethau eraill yr Undeb Ewropeaidd, Gwlad yr Iâ, Norwy, Liechtenstein neu'r Swistir yn meddu ar gymwysterau cyfatebol.

Yn rhinwedd rheoliad 8, nid yw person sy'n cyflawni swyddogaethau pennaeth hyd nes y penodir pennaeth, neu yn ystod absenoldeb pennaeth ('pennaeth dros dro') yn bennaeth at ddibenion y Rheoliadau hyn.

Nid yw'r Rheoliadau hyn yn gymwys i Unedau Cyfeirio Disgyblion.